

2

KÖZÉPPONTBAN: AZ EURÓPAI UNIÓ JÖVŐJE

REPUBLICON TUDOMÁNYOS,
OKTATÁSI ÉS KUTATÁSI ALAPÍTVÁNY
European Citizen Initiative to Combat
Political Extremism and Euroscepticism
civil társadalmi projekt
2015

A Republikon Alapítvány már több projektet is megvalósított az Európa a polgárokért programban. Legutóbb a politikai szélsőségek és az euroszkepticizmus elleni küzdelem kérdéseit vizsgálták. Az uniós program társfinanszírozásával megvalósult projektben kutatással, tanulmányok készítésével és tanácskozások keretében járták körül az Európai Uniót érintő legfontosabb kérdéseket. Erről beszélt *Mikecz Dániel*, az alapítvány munkatársa.

Mi volt a projektjük célja?

Az európai integráció szempontjából különös jelentősége van annak, ha tisztában vagyunk azzal, hogy milyen szociológiai tényezők alakítják az unióhoz való hozzáállást. Ebben a projektben kutatások, hazai és

külföldi konferenciák és kulturális rendezvények segítségével vizsgáltuk az európai társadalom Európai Unióval kapcsolatos hozzáállását, a szélsőségek erősödését, valamint igyekeztünk erősíteni az állampolgárok demokratikus tudatosságát és alapvető európai értékek iránti elköteleződését. További célunk volt, hogy a hazai és az európai közvélemény figyelmét felhívjuk az Európai Unió sikereire és minden tagország számára nyújtott előnyeire. Szerettük volna hangsúlyozni, hogy az EU működésének hatékonyabbá tétele és a kihívásokkal való megküzdés elképzelhetetlen az állampolgárok széles körű tájékoztatása és európai ügyekbe történő aktívabb bevonása nélkül.

Milyen események, tevékenységek valósultak meg a projektben?

A projekt kezdeti, kutatási fázisában pontos képet kaphattunk az európai polgárok

attitűdjéről az integrációt illetően. Ezeket le tudtuk bontani demográfiai jellemzők szerint. A disszeminációs fázisban Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában és Romániában tartottuk rendezvényeket 2016 nyaráig bezárólag, 10 nemzetközi partnerünk, valamint hazai és külföldi politikusok, szakértők, elemzők, civil és ifjúsági szervezetek és aktivisták, újságírók, véleményformálók és az érdeklődő állampolgárok bevonásával.

Milyen újszerű elemeket, módszereket ismertek meg vagy használtak?

A projekt újdonsága, hogy a szokásos EU-ellenes, illetve EU-párti felosztás helyett új kategóriákat vezettünk be. Ezek az euroszkeptikusok, a mérsékelt EU-támogatók és a föderalisták. Nagyon fontos ugyanis, hogy az integráció irányával való egyet nem értés nem tesz valakit

euroszkeptikussá. Azzal, hogy az európai politika belpolitikává vált – elsősorban a görög adósságválság és a menekültválság kapcsán –, sokkal plurálisabbak is lettek a vélemények az európai ügyekben. Az új kategóriák jelentősége tehát az, hogy kifinomultabban tudja jelezni az európai polgárok politikai preferenciáit.

Melyek a projekt legfontosabb eredményei?

Még 2013-ban végeztük el a kutatást, amelynek eredményi szerint akkor kiegyensúlyozott volt az Unió megítélése, hiszen az európaiak 31 százaléka vallott föderalista nézeteket, 32 százalékuk euroszkeptikus volt, míg 37 százalékuk mérsékelt EU-támogató. Fontos tudni, hogy a projekt indulásakor még más kihívásokkal küzdött Európa, nem voltak olyan erősek az euroszkeptikus pártok, mint manapság (elég, ha csak a Brexitre, a brit kilépésre gondolunk). Az adatok további bontásban megmutatták az egyes országok közötti különbségeket, amelyek korántsem aszerint alakultak, hogy régi vagy új, illetve nagy vagy kicsi tagállamokról volt-e szó. Csehország például az Egyesült Királysághoz hasonlóan erősen euroszkeptikus volt, míg Németország, Románia és Magyarország ezzel szemben az integrációt támogatta.

A hétköznapiakban hogyan hasznosíthatóak ezek az eredmények?

Az Európai Unió csak akkor lehet sikeres, ha kialakul egy olyan párbeszéd az integráció

jövőjéről, ami nem feszíti szét annak kereteit. Az általunk remélt változás az lenne, ha a szkeptikusok és a szoros föderációt támogatók sem éreznék úgy, hogy a véleményük tabu. Ez csupán az uniót bűnbakká tévő szélsőséges erők és a dezintegrációban, a gyenge Európában érdekeltek célja lehet.

Mit adott az együttműködés a résztvevőknek?

A legfontosabb számunkra az volt, hogy régióink négy tagországgal, így Lengyelország, Csehország, Szlovákia és Románia civil szervezeteivel és tudományos műhelyeivel működhattunk együtt. Példaértékű volt ez a projekt abban az értelemben, hogy ezeknek a posztkommunista országoknak a szervezetei autonóm módon vitathattak meg európai ügyeket. Ilyen esetekben természetesen előkerülnek olyan speciális témák, kihívások, amelyek ezeket az országokat érintik. Lehetőség nyílik arra, hogy az országainkat összekötő közös múlt és a hasonló strukturális helyzet alapján értékeljük az EU-ban betöltött szerepünket. Arra is módunk volt továbbá, hogy az egyes országok közötti különbségeket megvitassuk.

Várható-e a projekt folytatása?

A projekt során több partnerrel kerültünk szoros munkakapcsolatba. Figyelembe véve a közelmúlt európai eseményeit, komoly szándékunk a projekt folytatása az Európa a Polgárokért vagy más program keretében. •

ANDÓ PATRIK

